

2. számú melléklet

**A Városlódi
Német Nemzetiségi
Nyelvoktató Általános
Iskola
helyi tanterve**

Tartalomjegyzék

- 1. Általános követelmények**
- 2. A helyi tantervvel szembeni egyéb elvárások**
 - 2.1. Egészségfejlesztés, egészséges életmód
 - 2.2. Környezetvédelem, környezettudatos életmód
 - 2.3. Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás
 - 2.4. Közlekedési alapismeretek
 - 2.5. Fogyasztóvédelem
 - 2.6. Erőszakos konfliktuskezelő technikák
- 3. Tantárgyszerkezet**
 - 3.1. Alaptanterv szerinti nevelő-oktató munka
 - 3.2. Választott kerettantervek
 - 3.3. A modultárgyak
 - 3.4. A kötelező tanóraszámok alakulása a 2003-as NAT szerinti órafelosztásban
 - 3.5. A kötelező tanóraszámok alakulása a 2012-es NAT szerinti órafelosztásban
 - 3.6. A csoportbontások és csoportösszevonások szervezési elvei
- 4. Értékelési rendszer**
 - 4.1. Általános alapelvek
 - 4.2. A tanulói értékelés alapelvei
 - 4.3. Az értékelés funkciója
 - 4.4. Az értékelés szerepe az autonóm tanulóvá válás folyamatában
 - 4.5. Az értékelés fajtái
 - 4.6. Az értékelés tartalma
 - 4.7. Az értékelés formái
 - 4.8. A szaktárgyi követelmények tartalma
 - 4.9. Az értékelés nyilvános fórumai
 - 4.10. Érdemjegyek, osztályzatok megállapítása
- 5. Az otthoni felkészülés szabályozása**
- 6. A magatartás és a szorgalom minősítése**
- 7. A magasabb osztályba lépés feltételei**
- 8. A tanulók fizikai állapotának felmérése**
- 9. A programok megvalósításának helyszínei**
- 10. Tankönyvek, taneszközök kiválasztása**
- 11. Dicséret, elmarasztalás**
 - 11.1. Dicséret, jutalmazások
 - 11.2. Elmarasztalások
 - 11.3. Kritériumok
- 12. Helyi tantervek tantárgyi rendszere a 2012-es NAT szerint**
 - 12.1. Alsó tagozat
 - 12.2. Felső tagozat

1. Általános követelmények:

Az alapkövetelményeket a helyi tanterveink tartalmazzák, amelyeket iskoláink helyi sajátosságainak figyelembevételével készítettünk el.

Iskolánkban német nemzetiségi nyelvoktatás zajlik, amelynek oktatásához a választható órakeretet használjuk fel. Beiratkozáskor minden szülő aláír egy ezt tudomásul vevő nyilatkozatot.

A tantervek összeállításánál fő szempontként szerepeltek az alábbiak:

- tartalmazza a nevelőtestülete által meghatározott alapértékeket,
- megfeleljen az iskola cél- és feladatrendszerének a megvalósításához,
- az iskola helyzetét (nemzetiségi iskola, felszereltség, szülői és fenntartói elvárások) alapul véve optimális nevelő- oktató munkát tegyen lehetővé.

1.1. Alkalmazott kulcskompetenciák:

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességének fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felfoeli a szóbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különféle nyelvi stílusok fő sajátosságainak, valamint a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét különféle helyzetekben. Az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy különféle kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban kommunikálni tud, kommunikációját figyelemmel kíséri és a helyzetnek megfelelően alakítja. Képes megkülönböztetni és felhasználni különféle típusú szövegeket, megkeresni, összegyűjteni és feldolgozni információkat, képes különböző segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni. A pozitív attitűd magában foglalja a kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvést, az esztétikai minőség tiszteletét és mások megismerésének az igényét. Ehhez ismernünk kell a nyelv másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttére, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

Az idegen nyelvi kommunikáció feltételezi a szókincsnek és a funkcionális nyelvtannak, valamint a szóbeli interakciók főbb típusainak és a nyelvi stílusoknak az ismeretét. Fontos a társadalmi hagyományoknak, valamint a nyelvek kulturális vonatkozásainak és változatosságának az ismerete is. Az idegen nyelvi kommunikációhoz szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a szövegolvasást, -értést és -alkotást az egyéni igényeknek megfelelően. Továbbá az egyénnek képesnek kell lennie a segédeszközök megfelelő használatára és az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására is. A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia - eltérő mértékben - felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

A matematika terén szükséges ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek és struktúrák, az alapműveletek és alapvető matematikai reprezentációk fejlődő ismeretét, a matematikai fogalmak, összefüggések és koncepciók és azon kérdések megértését, amelyekre a matematika választ adhat.

A matematikai kompetencia birtokában az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat az ismeretszerzésben és a problémák megoldásában.

dásában, a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. Követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket, megérti a matematikai bizonyítást, a matematika nyelvén kommunikál, valamint alkalmazza a megfelelő segédeszközöket. A matematika terén a pozitív attitűd az igazság tiszteletén és azon a törekvésen alapszik, hogy a dolgok logikus okát és érvényességét keressük.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lejátszó kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásaért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

A természettudományok esetében elengedhetetlen a természeti világ alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek, a technológiai folyamatoknak, valamint a mindezek emberi alkalmazása során kifejtett tevékenységek természetre gyakorolt hatásának az ismerete. Ezeknek az ismereteknek a birtokában az egyén megérti a tudományos elméletek szerepét a társadalmi folyamatok formálódásában, az alkalmazások és a technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait a társadalom egészében (a döntéshozatallal, értékekkel, erkölcsi kérdésekkel, kultúrával stb. kapcsolatosan). A természettudományos kompetencia birtokában az egyén képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során. Gyakorlatias módon tudja a tudását alkalmazni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében, valamint a természettudományos és műszaki műveltséget igénylő döntések meghozatalában. Kritikus az áltudományos, az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben. Képes és akar cselekedni a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása érdekében lokálisan, és globális vonatkozásokban egyaránt. A természettudományos kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt, az etikai kérdések iránti érdeklődést, valamint a biztonság és a fenntarthatóság tiszteletét egyaránt magában foglalja - különösen a tudományos és technológiai fejlődés saját magunkra, családunkra, közösségünkre és az egész Földre gyakorolt hatásával kapcsolatban.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

A digitális kompetencia a természetnek, az IST szerepének és lehetőségeinek értését, alapos ismeretét jelenti a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában. Magában foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat - szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információátvitel-kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) - a szabadidő, az információ-megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás és a kutatás terén. Az egyénnek értenie kell, miként segíti az IST a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az IST interaktív használatához kapcsolódó etikai elveket. A szükséges képességek felölelik az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Idetartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, a velük való kutatás, az IST alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén. Az IST használata kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az interaktív média felelősségteljes használata érdekében. A kompetencia fejlődését segítheti továbbá a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban való részvétel.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

A munka- vagy karriercélok teljesítését szolgáló tanuláshoz az egyénnek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról, képességekről és szakképesítésekről. A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatást/támogatást. A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IST-eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek, elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. Az egyénnek képesnek kell lennie a közös munkára és tudásának másokkal való megosztására saját munkája értékelésére és szükség esetén tanács, információ és támogatás kérésére. A pozitív attitűd, tanulási iránti motivációt feltételez, folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy korábbi tanulási és élettapasztalatainkat felhasználjuk, új tanulási lehetőségeket kutassunk fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazzuk.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel, megértse az egészséges életvitelnek ebben játszott meghatározó szerepét. A sikeres kapcsolatok és társadalmi részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési és az általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése. Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető koncepciók ismerete. Kíváncsú a tájékozódás az európai társadalmak multikulturális és társadalmi-gazdasági dimenzióiban, továbbá a nemzeti kulturális identitás és az európai identitás kapcsolatának a megértése. E kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken hatékonyan tudjunk kommunikálni, figyelembe vesszük és meg-

értjük a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereinkben bizalmat keltünk, és empátikusak vagyunk. Idetartozik még a stressz és a frusztráció kezelése, a változások iránti fogékonyság. Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb. Idetartozik még a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés, a sokféleség elismerése. Fontos része ennek az attitűdnek a személyes előítéletek leküzdésére és a kompromisszumra való törekvés. Az állampolgári kompetencia a demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul, ahogyan ezek az Európai Unió Alapjogi Chartájában és a nemzetközi nyilatkozatokban szerepelnek, és ahogyan ezeket helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szinten alkalmazzák. A kompetencia magában foglalja az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem fő eseményeinek és tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak céljainak, értékeinek és politikáinak az ismeretét. Idetartozik az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális identitás tudatosítása is. Az állampolgári kompetencia olyan képességeket igényel, mint a közügyekben való hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritás és érdeklődés. Magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző szinteken - a helyi szinttől a nemzeti és európai szintig - hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, a döntéshozatalban való részvételt, elsősorban szavazás útján. A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség és a demokrácia tiszteletét, a vallási és etnikai csoportok kulturális sokszínűségének megértését. Magában foglalja a településhez, az országhoz, az EU-hoz és általában az Európához való tartozást, a részvétel iránti nyitottságot a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartást megalapozó közös értékek elfogadásának és tiszteletben tartásának a nyilvánítását (pl. a demokratikus elvek tiszteletben tartása). Az alkotó részvétel az állampolgári tevékenységeket, a társadalmi sokféleség és kohézió, valamint a fenntartható fejlődés támogatását és mások értékeinek, magánéletének a tiszteletét is jelenti.

Kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgató lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

A szükséges ismeretek egyrészt az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését, a pénz világában való tájékozódást foglalják magukban. Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeivel is. Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és vállalás, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés. A pozitív attitűdöt a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában egyaránt. Feltételezi a célok elérését segítő motivációt és elhatározottságot, legyenek azok személyes, másokkal közös és/vagy munkával kapcsolatos célok vagy törekvések.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót és a mozgóképet.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökségnek, valamint az egyénnek, közösségeinek a világban elfoglalt helyének a tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét, a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is. Idetartozik Európa (az európai országok, nemzetek és kisebbségek) kulturális és nyelvi sokféleségének a megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása. A pozitív attitűdök alapját a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az arra való készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagítsuk önismeretünket, emberi viszonyainkat, eligazodjunk a világban.

1.2. A kiemelt fejlesztési feladatok

A Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek. Ezek a fő fejlesztési területek a következők:

Énkép, önismeret

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói saját befogadó-alkotó tevékenysége során alakulnak ki, csakúgy, mint a személyiségére jellemző egyéb tulajdonságok. Az egyén maga határozza meg tevékenysége irányát, és aktivitásának mértéke, színvonala is nagymértékben függ az önmagáról, képességeiről, igényeiről alkotott képtől és az önmagával szemben támasztott elvárásoktól. A Nemzeti alaptantervben megnevezett értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak magatartást irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát. Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segítő beállítódásokat, motívumokat, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Ennek során tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit. Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése. A Nemzeti alaptanterv a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységekre ösztönzi.

Európai azonosságtudat - egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Tanulóinkat iskolás éveik alatt is olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal kell gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Fontos az is, hogy európai identitásuk megerősödésével nyitottak és elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is. A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. Az iskolák és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösség életében és/vagy a politikai életben. Olyan részvétel, amelyet a megfelelő tudás, a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, az erőszakmentesség jellemez, és az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete vezérel. A Magyar Köztársaság közoktatási rendszerének tehát egyik alapvető feladata olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását. Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges. A megfelelő ismeretek az Ember és társadalom műveltségi területre koncentrálnak, a képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet teremthet lehetőségeket. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek (pl. a társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmódhoz való jog felismerésének képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége), értékorientációk, beállítódások (pl. felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedés) elsajátítását döntően a tanulók aktív részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások minősége, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosíthatja.

Gazdasági nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság. Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helyállni a globális versenytérben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé. A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránt. Értsék a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét. Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is. Ezért is kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

Környezettudatosságra nevelés

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezetmegóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A fenntartható fejlődés feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatívan gondolkodnak, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság területén, és felelősséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikért. Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, akkor képesek lesznek a környezetsajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A kör-

nyezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartásnak a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvnek kell lennie egyéni és közösségi szinten egyaránt. A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében. Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét. Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

A tanulás tanítása

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretszajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata. A tanulás számos összetevője tanítható. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. Törekedjenek arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében, vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket. A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása, a könyvtári és más információforrások használata elsősorban a következőket foglalja magába: az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, kooperatív munka; az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása. A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulási formák, amelyekhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használata révén. Ismerniük kell a könyvtári keresés módját, a keresés eszközeit, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulás-

ban betöltött szerepét, információs értékét. El kell sajátítaniuk az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját. A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállító terem, a művészeti előadás színtere, de akár a „szabadter” is.

A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában. A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat. Törekednie kell a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése. Az iskolai tanítás-tanulási folyamatba külső szakértő is bevonható. A külső szakértő kiválasztásáért a külső szakértő által közölt ismeretek és az iskolai pedagógiai program összhangjáért az iskola igazgatója a felelős. A külső szakértő a tanítási órán a kijelölt pedagógus közreműködésével, a tanulási folyamat pedagógiai szempontból történő kontrollja mellett vehet részt a tanítási folyamatban.

Testi és lelki egészség

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében, minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tisztelésére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, fiatalokat arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges

életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok -, egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit. Készítsenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utasbalesetek elkerülésének módjaira. Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására). Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

Felkészülés a felnőttlét szerepeire

A felnőttlét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaeorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak a megismerése tevékenységek és tapasztalatok útján. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra. Az iskolának - a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket. A pályaeorientáció csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul. Kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt. A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaiailag tervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetencia fejlesztésében kiemelt feladat a segítéssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmódok kialakítása. A szociális és társadalmi kompetencia fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal,

az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek (pl. vállalkozó-, gazdálkodó- és munkaképesség).

2. A helyi tantervvel szembeni egyéb elvárások

A helyi tantervben a szaktárgyi elvárások megfogalmazása mellett a társadalom részéről felmerül az igény, hogy a tanulók életkorához, az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva megismerkedjenek az alábbi területekkel is:

- egészségfejlesztés, egészséges életmód
- környezetvédelem, környezettudatos életmód,
- fogyasztóvédelem,
- társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás,
- erőszakmentes konfliktuskezelő technikák,
- közlekedési alapismeretek.

A felsorolt területekhez kötődő ismeretanyagokat minden pedagógus beépíti a szaktárgyába -a lehetőségek szerint- úgy, hogy a XXI. századnak megfelelő tudományos ismereteket ismerhessenek meg, egyben felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására is.

A szaktárgyi és osztályfőnöki órák keretén kívül is lehetőség nyílik a fenti ismeretek megismertetésére és terjesztésére.

2.1. Egészségfejlesztés, egészséges életmód

Intézményünk gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse elkészítette az Egészségnevelési tervet és Drogstratégiát. A dokumentum a Pedagógiai programunk mellékletét képezi.

A veszprémi Alkohol- és Drogambulancia munkatársai, valamint a védőnő a munkatervnek megfelelő foglalkozásokat tartja a tanulóink számára.

2.2. Környezetvédelem, környezettudatos életmód

Intézményünk nevelőtestülete összeállította a Környezetnevelési programot, amely a Pedagógiai program mellékletei között található.

A természetjáró szakkör, a tanulmányi kirándulások, a témához kapcsolódó vetélkedők és versenyek, külső előadók meghívása, valamint a pedagógusok személyes példája egyaránt nagy lehetőséget biztosít az ismeretek átadásának.

2.3. Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás

A megfelelő prevenciós tevékenység érdekében a rendőrség segítségével az iskolának több foglalkozást is sikerült szerveznie, amelyek témája a jogok, a lehetőségek, a „NEM”-et mondani tudás, az áldozattá válás jellemzői voltak.

A médiákban folyamatosan szerepelnek az ehhez kapcsolódó esetek, problémák, amelyeknek közös megbeszélése, elemzése sokat segít a tanulók ismereteinek a bővítésében.

2.4. Közlekedési alapismeretek

Az ismeretek átadására lehetőség nyílik a tanórai kereteken kívül a témához kapcsolódó előadók meghívásával, vetélkedőkön, versenyeken és rendezvényeken történő részvétellel.

A helyi közlekedési ismeretek kibővítésére jó alkalmat biztosítanak a tanulmányi kirándulások a nagyobb városokban. Ezek keretében megismerhetik a falusi és a városi közlekedési helyzetek közti különbségeket, és gyakorolhatják azokat.

A közlekedési ismeretek megfelelő elsajátítása és alkalmazása alapvető fontossággal bír a mindennapi életben. Településünkön nincs középfokú oktatási intézmény, így tanulóink a nyolcadik osztály befejezése után a közeli városokban folytatják tanulmányaikat, a beutazáshoz pedig elengedhetetlen a megfelelő közlekedési ismeretek elsajátítása.

2.5. Fogyasztóvédelem

A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek elsajátítása fontos részét képezi a felnőtt életre történő felkészülésnek. Ennek keretében a gyerekeknek meg kell ismerniük a megfelelő fogyasztói kultúrát, a környezettudatos fogyasztói magatartást, jogaik érvényesítésének a lehetőségeit.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra.

Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoskosságot.

Tisztában kell lenniük azzal, hogy a fogyasztónak joga van:

- az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez,
- a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz,
- a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között,
- a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez,
- a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez,
- az egészséges és elviselhető környezetben való élethez.

Az ismeretek átadására lehetőség nyílik a tanórai kereteken kívül a témához kapcsolódó előadók meghívásával, vetélkedőkön, versenyeken és rendezvényeken történő részvétellel.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször, valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák.

2.6. Erőszakmentes konfliktus-kezelő technikák

A tanórák közti szünetekben, közös rendezvényeken, otthon felmerülő problémák folyamatos elemzése komoly lehetőséget ad az erőszakmentes konfliktuskezelő technikák megismertetésére és állandó gyakorlására, gyakoroltatására.

3. Tantárgyszerkezet

3.1. Aparenter szerinti oktató-nevelő munka

Intézményünkben a 2013-14-es tanévtől az 1. és az 5. évfolyamtól felmenő rendszerben a 2012-ben bevezetett NAT szerint fogunk haladni mindaddig, amíg abban nem következik be valamilyen változás.

3.2. Választott kerettantervek

Nevelőtestületünk az Emberi Erőforrások Minisztériuma által jóváhagyott kerettanterveket választotta. A nevelőtestület döntése alapján helyi tantervünkben nem választunk a választható tantárgyakból, a tantárgyi órakeret 10%-át a nemzetiségi oktatásra fordítjuk. A helyi tantervben nem írunk elő további tananyagot, a tantárgyi órakeret 10%-át az alkalmazható tudás megszerzésére és a képességek fejlesztése céljára használjuk fel.

3.3. A modultárgyak

A modulok tantárgyakhoz kapcsolásáról a nevelőtestület értekezlet keretében döntött. Intézményünkben kimenő rendszerben a mozgókép- és médiakultúra, az egészségtan és az emberismeret és etika szerepelt modultárgyként. A modultárgyat érdemjeggyel értékeljük.

A helyi tantervünkben szereplő modulok:

- Német népismeret.
- Hon- és népismeret

3.4. A kötelező tanórak alakulása a 2003-as NAT szerinti órafelosztásban

a.) A heti óraszámok alakulása a Német Nemzetiségi Általános Iskola városi intézményegységében, a 2003-as NAT kerettantervi ajánlásai alapján (2013. szeptemberétől 2. és 6. osztálytól kezdve kifizető tantervként 2016-ig)

	1. o.	2. o.	3. o.	4. o.	5. o.	6. o.	7. o.	8. o.	Össz.
magyar	7,5	7,5	8	7	4	4	4	4	46
történelem					2	2	2	2	8
német	5	5	5	5	5	5	5	5	40
matematika	4	4	4	4	4	4	4	4	32
informatika				1	1	1	1	1	5
természetism.	0,5	0,5	2	2	2	2			9
fizika							2	1,5	3,5
biológia							1,5	1,5	3
kémia							1,5	1,5	3
földrajz							1,5	1,5	3
ének	1	1	1	1	1	1	1	1	8
rajz	1	1	1	1	1	1	1	1	8
technika	1	1	1	1	1	1	1	1	8
testnevelés	5	5	3	3	5	5	2	2	26
osztályfőnöki					1	1	1	1	4
tánc és dráma						0,5			1
hon- és népi.					1	0,5			1
etika							1		1
média								1	1
egészségtan						0,5		0,5	1
Összes	25	23	25	25	28	26,5	29,5	29,5	211,5

b.) A heti óraszámok alakulása a Német Nemzetiségi Általános Iskola Róthy Mihály Tagintézményben, a 2003-as NAT alapján kerettantervi ajánlásai alapján (2013. szeptemberétől 2. és 6. osztálytól kezdve kifutó tantervként)

	1. o.	2. o.	3. o.	4. o.	5. o.	6. o.	7. o.	8. o.	Össz.
magyar	7	7	7	7	4,5	4,5	4	4	45
történelem					2	2	2	2	8
német	4	4	4	4	6	6	6	6	40
matematika	4	4	4	4	4	4	4	4	32
informatika			0,5	0,5	1	1	1	1	5
természetism.	1	1	1	2	2	2			9
fizika							1,5	1,5	3
biológia							1,5	1,5	3
kémia							1,5	1,5	3
földrajz							1,5	1,5	3
ének	1	1	1	1	1	1	1	1	8
rajz	1	1	1	1	1	1	1	1	8
technika	1	1	1	1	1	1	1	1	8
testnevelés	5	5	3	3	5	5	2,5	2,5	31
osztályfőnöki					1	0,5	0,5	1	3
kommunikáció	1	1	1	1					4
tánc és dráma						0,5			0,5
hon- és népi.					1	0,5			1,5
etika							0,5	0,5	1
média								0,5	0,5
egészségtan						0,5		0,5	1
Összes	25	23	23,5	24,5	29	26,5	29,5	31	212,5

3.5. A kötelező tanórák alakulása a 2012-es NAT szerinti órafelosztásban

	1. o.	2. o.	3. o.	4. o.	5. o.	6. o.	7. o.	8. o.	Össz.
magyar	7	7	7	7	4	4	4	4	44
történelem					2	2	2	2	8
nemzetiségi nyelv és iro- dalom	5	5	5	5	5	5	5	5	40
német népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1	8
matematika	4	4	4	4	4	4	4	4	32
informatika					1	1	1	1	4
természetism.	1	1	1	1	2	2			8
fizika							1,5	1,5	3
biológia							1,5	1,5	3
kémia							1,5	1,5	3
földrajz							1,5	1,5	3
ének	1	1	1	1	1	1	1	1	8
rajz	1	1	1	1	1	1	1	1	8
technika	1	1	1	1	1	1	1	1	8
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	40
hon- és nép- ismeret					1				1
osztályfőnöki					1	1	1	1	4
etika/ hit-és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Összes	27	27	27	27	30	29	33	33	233

3.6. A csoportbontások és csoportösszevonások szervezési elvei

Csoportbontást a városládi intézményegységben alkalmazunk. A nemzetiségi nyelv és irodalom oktatása felső tagozatban megkívánja, hogy maximum 8-12 fős létszámokkal dolgozzunk ezeken az órákon, hiszen csak így lehet intenzíven haladni a tananyagban. Ezen kívül Városlődön a számítástechnika és a technika szaktantermek terhelhetősége kívánja meg tőlünk, hogy felső tagozatban ezen tantárgyak tanításakor a csoportot bontsuk egy másik tantárggyal.

Csoportösszevonást a kislódi tagintézményben alkalmazunk a testnevelés és a rajz tantárgyak tanításakor. Itt pont az alacsony osztálylétszám indokolja az összevonást.

4. Az értékelési rendszer

Pedagógiai programunk sarkalatos pontja az értékelés. Értékelési rendszerünk kialakításakor abból indultunk ki, hogy elősegítsük a tanulók önmagukhoz mért fejlődését, saját lehetőségeik mindennél teljesebb kibontakoztatását. Ennek érdekében hangsúlyozottan figyelembe vesszük az egyéni különbségeket, az egyéni eltérés és haladási ütemet. A tanulók által elért mindennemű – tehát nem csak a tanulmányi munkára vonatkozó – teljesítmény értékelésekor szem előtt tartjuk az adott gyermek aktuális teljesítőképességét, s azt, hogy lehetőségeit mennyire használta ki a munka, a feladat elvégzése érdekében.

A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének is jellemzője a pozitív megerősítés és a további munkára való buzdítás. Az önértékelés képességének fejlesztését igen fontosnak tartjuk.

Valljuk és tanítványaink felé azt is közvetítjük, hogy a tévedések, hibák a tanulási folyamat velejárói, s azokat ennek megfelelően kell kezelni és elfogadni. (Természetesen törekedve a pontos munkavégzésre.)

Feladatunk minden iskolai tevékenység ellenőrzése, értékelése - felmérés, feleltetés, vizsga útján, de az iskolán kívüli magatartás figyelemmel kísérése is.

Számba vesszük a tanórai aktivitást, a versenyeken való szereplést, a tanórákon kívüli munka eredményességét is.

4.1. Általános alapelvek:

Az értékelési rendszer jellemzői:

- kiterjed az iskolai élet egészére,
- az igazságosság és a segítő szándék vezérli,
- a követelményeket előzetesen nyilvánosságra hozzuk (munkaköri leírások, házirend, SZMSZ, a tantárgyak részletes tantervei, stb.),
- az értékelés nyilvános (a nyilvánosság fórumait az érintettek köre meghatározhatja),
- személyre szóló, barátságos légkörben történő, folyamatos és kiszámítható,
- tárgyyszerű (mit, hol, miben hibáztunk, hogyan lehetséges a javítás).

4.2. A tanulói értékelés alapelvei

Ahhoz, hogy a fenti alapelvek a tanulók értékelésekor megvalósulhassanak, a tantárgyak helyi tantervében egyértelműen megfogalmazzuk, és a tanévek elején a tanulók és szüleik tudomására hozzuk az egyes tantárgyak követelményeit, a számonkérés formáit, a továbbhaladás feltételét.

Formáló-segítő értékelésre van szükség, vagyis megerősíteni, visszaigazolni, amit a tanuló már tud, amit sikeresen old meg, egyúttal útmutatást adni arra nézve, hogyan emelhetné tudását, teljesítményét még magasabb szintre. Minden jelentősebb tanulói megnyilatkozásra reagálni kell. Minél több pozitív visszajelzést kell adni, hiszen a sorozatos kudarcok csak demotiválják a diákokat. Kerüljük a negatív visszajelzést (szidás, büntetés), inkább ösztönözzük és motiváljuk a gyerekeket.

A tanulók munkájának az értékelése az iskolai minőségbiztosítás alapja is egyben, a pedagógus önszabályozásának az eszköze.

Az értékelésnek mindig előre tisztázott kritériumrendszer alapján kell történnie, hogy a szubjektív elemeket minél jobban ki lehessen küszöbölni.

A képességekhez mérjük az írásbeli és a szóbeli számonkérés lehetőségét. (Különös tekintettel az enyhe értelmi fogyatékos, dyslexiás, dysgraphiás, illetve egyéb tanulási nehézségekkel küzdő tanulóinkra).

Egy tanítási napon két témazáró dolgozat írátható. A témazáró dolgozatot legalább egy héttel előre be kell jelenteni.

Az érdemjegy nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az eredmény kommentálása, akár százalékokban, akár osztályzatokban kerül kifejezésre, nem párosulhat megbélyegzéssel.

4.3. Az értékelés funkciója

Az értékelés legalapvetőbb funkciója: visszajelzést adni arról, hogy a tanuló az ismeretek-készségek elsajátításában az adott időpontban (a tanév közben folyamatosan vagy a tanév végén) éppen hol tart.

Visszajelzés a tanulónak (és a szülőnek), hogy melyek az erős és gyenge pontjai, honnan meríthet bátorítást, önbizalmat, illetve hová kell még energiát befektetnie.

Ugyanakkor visszajelzés ez a tanárnak is arról, hogy tanítása mennyire volt hatékony.

A tanulók értékelése során az egyén fejlettségét viszonyítjuk a saját képesség szerint elérhető legmagasabb szinthez, valamint a fejlesztés során várható eredményhez.

4.4. Az értékelés szerepe az autonóm tanulóvá válás folyamatában

Az értékelés korszerű felfogása egyben lépés az autonóm tanulóvá nevelés felé is.

A tanulónak már iskolás éveit kezdetén joga van tudni arról, hogy mi a tananyag, amit el kell sajátítania, azt milyen részletességgel kell tudnia, hol nézhet utána még ismereteknek, és milyen teljesítményt kell nyújtania ahhoz, hogy jó jegyet kapjon.

Az ily módon a saját tanulásába belelátó tanuló jobban magáénak érzi a tanulást és saját haladását. Ezáltal fejlődik realitásérzéke, egészséges kritikai érzéke, felelősségérzete saját előmeneteléért. A tanulás így előbb-utóbb belülről jövő igény lesz számára.

4.5. Az értékelés fajtái:

A tanulók értékelésének fajtáit tekintve szükség van év eleji diagnosztikus értékelésre, folyamatos formatív értékelésre, valamint szummatív értékelésre.

- Az év eleji diagnosztikus értékelés azt mutatja meg, mi az, amit a tanuló tud, amire képes, honnan indítható a fejlesztés.
- A formatív értékelés célja elsősorban a tudás, a teljesítmény változásának követése, visszaigazolása a megerősítés, a fejlesztés és a korrigálás érdekében.
- A szummatív mérések (felmérő, témazáró dolgozat) is hozzájárulnak ahhoz, hogy pontos képet alkossunk a tanulók tudásáról, képességeik fejlődéséről.

Ezek a mérések azonban semmiképpen nem fontosabbak és nem adnak hitelesebb információkat a tanulók felkészültségéről, mint a velük folyamatosan együtt dolgozó pedagógus megfigyelései.

4.6. Az értékelés tartalma

Az értékelés terjedjen ki mind az affektív tanulással kapcsolatos követelményekre (pl. a befogadásra, a válaszadásra, az értékrendszer kialakulására), mind a pszichomotoros követelményekre (pl. az utánzásra, az automatizálásra, az artikulációra), mind a kognitív követelményekre (pl. a tények, fogalmak, szabályok ismeretére, az összefüggések megértésére, az alkalmazásra).

Az értékelés, ellenőrzés valamilyen fajtájára minden tanórán sort kell kerítenünk. Fontos, hogy a számonkérés, tudásellenőrzés bármely formáját előzze meg tájékoztatás arról, hogy ez milyen anyagrész tudását kéri számon.

Helyes, ha ennek során olyan feladatformákat vagy tevékenységeket kérünk számon, amilyenekkel a tanuló már találkozhatott a tanórákon vagy házi feladatokban. Az is fontos, hogy adjunk módot mind szóbeli, mind írásbeli számonkérésre.

Fontosnak ítéljük, hogy az ellenőrzés különféle formái harmonikusan jelenjenek meg a nevelési folyamatban (pl. szóbeli feladatmegoldás, írásbeli feladatmegoldás, cselekvés, vizuális megjelenítés, szóbeli felmérés, írásbeli felmérés, szóbeli felelet, írásbeli felelet, szóbeli beszámoló, szóbeli házi feladat, írásbeli házi feladat, dolgozat, feladatlap).

A feladatlapok tartalmazzanak feleletválasztó, feleletalkotó és képességi jellegű tudást mérő feladatokat egyaránt.

4.7. Az értékelés formái

4.7.1. Személyes, szóbeli értékelés

- a tanulói tevékenység folyamatos megerősítése, korrigálása, segítése, tanács- és ötletadás tanórán és azon kívül,
- feleletek, dolgozatok érdemjegyéhez fűzött indoklás,
- lezáró (témazáró, félévi, év végi) osztályzatok megvitatása tanárokkal és diákokkal,
- a magatartás és szorgalom elbírálása tanárokkal és diákokkal megvitatva,
- a tanórán kívüli foglalkozások, programok (kirándulások, színházlátogatások, rendezvények stb.) értékelése,
- a szülői értekezletek,
- tantestület, ill. diákság előtti igazgatói értékelés.

4.7.2. Írásbeli értékelés

- a dolgozatokhoz írt rövid instrukció, vélemény,

- az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor szóvegesen, év végén, valamint a felsőbb évfolyamokon osztályzattal,
- dicséretes, elmarasztalások beírása az ellenőrző könyvbe,
- decemberben és május elején a tanuló tanulmányi helyzetéről, illetve magatartásáról, szorgalmáról rövid írásbeli üzenetet küld a szülőnek az osztályfőnök, ha a szülő nem volt a szülői értekezleten,
- értesítés a várható bukásról az osztályozó értekezlet előtt egy hónappal (a szaktanár információja alapján az osztályfőnök),
- külső felkérésre készített vélemények, minősítés (pályázatok, tanulmányi versenyek, gyermekvédelem, rendőrség, bíróság),

Megjegyzés: A szülők értesítése elsősorban az ellenőrző könyvön keresztül történik, indokolt esetben ezt felválthatja a hivatalos levél.

4.7.3. Osztályozás

Tanulóink teljesítményét az első hónapban lehetőleg csak pozitívan értékeljük, az értékelés elsősorban szóban történik, az adható/kapható osztályzat mértékére csak utalunk.

- Hasonlóan járunk el minden új tantárgy- és tanárváltás esetén is.
- Minden tantárgyban a hagyományos ötfokozatú skála érdemjegyeivel osztályozunk.
- Nem osztályozzuk az osztályfőnöki órákon feldolgozott műveltségi területeket.
- Minden tanulónak az osztályozott tantárgyakból félévente minimálisan legalább három érdemjegynek kell a naplóban/tájékoztató füzetben szerepelni, ettől eltérni nem lehet.
- A tanórai aktivitást, illetve passzivitást is értékelhetjük osztályzattal.
- A választható délutáni foglalkozásokon végzett munka az adott műveltségi területhez tartozó tárgyak érdemjegyét pozitívan befolyásolhatja (pl. az énekkar az ének-zene tantárgy, a sportversenyek a testnevelés tantárgy jegyeit alakíthatja).
- Az adott tantárgyból a jeles osztályzatnak nem lehet feltétele a délutáni foglalkozáson való részvétel.
- Az osztályozási folyamatba, a magatartás és szorgalom minősítésébe aktívan bevonjuk a tanulókat, mert ez fejleszti erkölcsi ítélőképességüket és önkontrolljukat.
- Az osztályzatokat a tanár az osztályzat keletkezésekor közli a tanulókkal, szóbeli magyarázatot is fűz hozzá, és az osztályzatokat rögzíti a naplóba/tájékoztató füzetbe.

- Az egyéb osztályzatok javítására lehetőség adható, amennyiben az a tanuló tanulmányi fejlődését szolgálja
- A félévi és év végi osztályzatokat a szaktanár a tanulókkal megvitatja, a javasolt osztályzatokat az osztályozó konferencia előtt az osztálynaplókban ceruzával rögzíti.
- Abban az esetben, ha a tanuló osztályzata nincs összhangban a tantárgy helyi tantervében rögzített követelményekkel, a munkaközösség-vezető vagy az osztályfőnök a szaktanárral beszélgetést kezdeményez.
- Ha az osztályozó konferenciáig nem születik a tanuló javára történő megegyezés, az osztályzatot a nevelőtestület állapítja meg.
- A félévi osztályzatokat az értékelési naplóba és a tájékoztató füzetbe, az év végi osztályzatokat pedig az értékelési naplóba, az anyakönyvbe és a bizonyítványba az osztályfőnök jegyzi be.
- Elégtelen félévi osztályzat esetén a diáknak javasoljuk, hogy a szaktanárral egyeztetve egyéni haladási ütemben pótolja a hiányosságait.
- Ahol a tantárgy jellege a főbb témákra bontást lehetővé teszi, gondoskodni kell arról, hogy a tanulók rendelkezzenek témazáró érdemjeggyel. Ennek a leggyorsabb és legcélszerűbb formája az írásbeli számonkérés, de természetesen történhet szóban is. Ezeket az érdemjegyeket a naplóba és az ellenőrző könyvbe eltérő (lehetőleg piros) színnel rögzítjük.
- A tantárgyi követelményeket a szaktárgyi tantervek tartalmazzák.

4.7.4. Szöveges értékelés az alsó tagozatban

Az ötfokú skála az iskolába lépés első fázisában még alkalmatlan a fejlődés mérésére, mivel ebben a struktúrában az érdemjegy, az osztályzás erősen jutalmazó, büntető, szankcionáló jelleggel bír.

A hat-nyolc éves kor az énkép kialakulásának a kora. Az önértékelés kialakulásának szempontjából igen érzékeny időszak a gyermeknek. Az iskolába lépő gyermek még nem tudja a teljesítményét és személyiségét elkülöníteni, ezért a teljesítményre kapott osztályzatot egész személyiségére vonatkoztatja. Ez korlátozhatja az előrelépés lehetőségeit, káros következménnyel járhat további fejlődésére. A tudásért való tanulás helyett a jegyekért való tanulást eredményezheti. Az osztályzatokkal kapcsolatos félelmek, izgalmak szorongást idézhetnek elő, teljesítmény-visszatartó hatásuk is lehet.

Az osztályzás öt foka nem tartalmaz elegendő segítő információt a továbblépéshez, nem mutatja a változás, változtatás lehetőségeit, nem jelöli ki a fejlődéshez vezető utat. A tantárgyi osztályzatok a teljesítményértékelésen kívül más funkcióra is használhatóak, például fegyelmezésre.

Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor értékelünk csak szövegesen, a második évfolyamon év végén, illetve a felsőbb évfolyamokon már osztályzattal értékelünk.

a.) Az értékelés, tájékoztatás formái:

- A szöveges értékelés módja és annak gyakorisága:
 - Szóbeli: A tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről ad számot a tanítási órákon. Megfogalmazódhat:
 - a tanító, tanár részéről,
 - a tanulótársak részéről,
 - és önértékelés formájában.Ezen értékelések valamennyi formája folyamatos, napi rendszerességű. A gyermekek minden megnyilvánulását az értékelés valamely módja követi.
 - Írásbeli:
 - tanulói produktumokra írt rövid lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával,
 - témazáró felmérések megoldásának értékelése %-os teljesítménysávok megadásával és ezek minősítő jelzésével vagy a különböző nehézségű feladattípusok megadásával (pl.: mindenkitől elvárható közepes nehézségű, nehéz és átlag feletti, vagy kiemelkedő teljesítménynek tekinthető az adott feladat teljesítése. A tanulási folyamatban szükség szerint aktuális észrevételek bejegyzése a tanuló fejlődésével kapcsolatban – alkalomszerűen),
 - minden tárgyra kiterjedő negyedéves értékelést készítünk a szülők tájékoztatása érdekében,
 - részletesen értékeljük a tanulók tanulási folyamatban elért eredményeit félévenként,
 - félévkor és tanév végén részletes értékelés a tanuló magatartásáról, szorgalmáról.
- A magatartás értékelésének szempontjai:
 - magatartási norma - és szabályismeret,

- szabálykövetés a tanórákon, foglalkozásokon, óráközi szünetekben, szabadidős tevékenység közben,
- a tanuló helyzete a közösségben, viszonya a társakhoz, felnőttekhez, beszédstílusa, hangneme.
- A szorgalom értékeléseinek szempontjai:
 - motiváltság és részvétel a tanulási tevékenységekben,
 - a feladattudat fejlettsége, türelem, kitartás a feladatvégzésben,
 - megbízhatóság, és a teljesítési igényesség.
- Tantárgyi teljesítmények:
 - A helyi tanterv követelményeinek való megfelelés (a jó teljesítmények és lemaradások), a fejlődés, illetve fejlettség az alapvető készségekben (beszéd, olvasás, írás-használat, szövegalkotás, mozgás, eszközhasználat, önkiszolgálás stb.), képességekben (szövegértés, megismerés, problémamegoldás, gondolkodás, döntés, együttműködés, konfliktuskezelés).

A szöveges értékelés leírást ad a tanuló fejlődéséről, kiemelkedő, vagy sikeres teljesítményeiről, illetve rámutat a lemaradásokra, hibákra is, de úgy, hogy ösztönzést adjon a teljesítményjavításhoz is. Jellemzője az egyenes beszéd, mely egyértelműen tárja fel a tanuló fejlődését. Szövege nem megszégyenít, hanem segítséget nyújt a helyes énkép kialakulásához, tehát nem a személyiségre utal vissza, hanem szorosan a produktumok és tevékenységek jellemzőire, minőségére irányul.

A szöveges értékelés a szülőnek és a gyereknek, egyaránt szól, a megszólításnál, a szöveg megformálásánál ezt figyelembe kell venni.

b.) A gyermeknek szóló tájékoztatás:

Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek önértékelése fejlődjön.

A füzetmunkákat rendszeresen ellenőrizzük. Legfontosabb megjegyzéseinket odaírjuk az aktuális munkához. Ez sokszor biztatás, dicséret, de tartalmazza a további fejlődésre, vagy a hiba javítására vonatkozó gondolatainkat is. Mindezt a gyerekeknek írjuk, de a szülő számára is szól. Kerüljük a sablonos mondatokat, az általánosságokat, és az érzelmős megfogalmazásokat, tudjunk mindig újat is írni.

Meg kell tanítanunk a gyerekeket és főleg a szülőket az értelmezésre.

Fontos az egymás utáni időszakok, negyedévek, félévek, évek összevetése: miben, mennyire fejlődött a gyerek, milyen elmaradásai vannak.

Mit is jelet egy-egy mondat, és mit ér a gyerek teljesítménye a külső világban.

c.) A szülőnek szóló tájékoztatás:

A gyereknek szóló értékelés mindenkor jelez a szülőnek is, hogy ha segítséget kíván nyújtani gyermekének, akkor miben tegye.

Igyekezzünk minden gyermek értékeit kiemelni, és erősíteni a szülőt is abban, amiben gyermeke sikereket tud elérni.

Próbáljuk meggyőzni a szülőt arról – itt Vekerdy Tamás pszichológus igazságot rejtő mondatát idézem-, hogy „az életben való beválóságot nem az iskolai osztályzatok döntik el”.

A szülők tájékoztatása is legyen őszinte, nyílt és egyértelmű.

d.) Saját magunknak szóló tájékoztatás:

Az egyes gyerekek fejlődésének ismerete a pedagógiai tervezőmunka nélkülözhetetlen eszköze. Ezért fontos a feltárt problémák ismerete, regisztrálása.

4. 7. 5. Osztályozó- és javítóvizsga

Az osztályozó- és javítóvizsgák a törvényekben előírtaknak megfelelően, de a helyi tantervek követelményei szerint folynak.

Osztályozó vizsga júniusban és augusztus utolsó hetében, javítóvizsga augusztus utolsó hetében szervezhető. A vizsgabizottság legalább két tanárból áll. A vizsgabizottságot az igazgató jelöli ki.

4. 8. A szaktárgyi követelmények tartalma:

- a kötelezően előírt tanórák, az ajánlott délutáni foglalkozások, valamint azok éves óraszámai, a feldolgozandó témák,
- a nagydolgozatok, témazáró dolgozatok, házi dolgozatok témái, időpontjai,
- a felhasználandó kötelező és ajánlott taneszközök: a tankönyvek és egyéb segédleteket,
- a továbbhaladáshoz (legalább elégséges osztályzat eléréséhez) szükséges ismeretek, jártasságok, készségek,
- a jeles szint eléréséhez szükséges ismeretek, jártasságok, készségek,

- az évközi osztályzatok hatása az év végi elégséges, illetve jeles érdemjegyre.

A tantárgyi követelményeket a szaktanárok a tanév első szaktárgyi óráján megismertetik a tanulókkal.

4.9. Az értékelés nyilvános fórumai

Az osztályozás és értékelés hagyományos fóruma a tanóra, de ezen kívül széles lehetőség nyílik a tanulmányi és közösségi munka nyilvános megmutatkozására és így értékelésére is. Ilyen lehetőségek például:

- nyitott tanulmányi rendezvények a szülők és az érdeklődő általános iskolások számára,
- házi versenyek, vetélkedők, közös témazáró dolgozatok,
- szakköri munkák kiállítása, bemutatója,
- művészeti és sportkörök bemutatói, versenyei,
- értékelés, méltatás a helyi médiában, a tanulók és szülők nagyobb csoportja előtt,
- iskolai statisztika.

4.10. Érdemjegyek, osztályzatok megállapítása

Az 1. osztályban csak szóvegesen értékelünk.

A 2. osztályban csak a második félévben használunk értékelésre osztályzatot.

Az 5-8. osztályokban a tanulók tanulmányi munkájának egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatának, feladatlapjainak javításakor az elért teljesítmény érdemjegyre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük:

<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy</u>
90 % -- 100 %	jeles (5)
75 % ----89 %	jó (4)
55 % ----74 %	közepes (3)
34 % ----54 %	elégséges (2)
0 % ----33 %	elégtelen (1)

Az összeállított feladatsor nehézségi szintjétől függően a fentiekől való eltérés szaktanári indoklással lehetséges.

4.10.1. A testnevelés értékelése

A tanuló egyéni adottságaihoz, képességeihez viszonyítunk, figyelembe véve azt, hogy ezek fejleszthetők. Ennek alapján figyelembe vesszük:

- az önmagához képest nyújtott teljesítményt, szorgalmat, akaratot,
- a sportszerűséget, a testi intelligenciát és a sportbeli tájékozottságot,
- a sportkörök látogatását, illetve a szabadidő sportos eltöltését,
- a sportversenyeken nyújtott teljesítményt,
- higiéniaát, a tiszta, kulturált felszerelést (ennek hiányát nem büntetjük rossz jeggyel)

4.10.2. Az év végi osztályzatnál eltérés lehet

Az év végén az osztálynaplóba, bizonyítványba és az anyakönyvbe — szaktanári, munkaközösségi döntés alapján egy - egy szaktárgy érdemjegyének szöveges megfelelőjeként a "kitűnő" minősítés kerülhet.

5. Az otthoni felkészülés szabályozása

A nevelőtestület meghatározta az otthoni felkészüléshez és gyakorláshoz előírt feladatok általános szabályait:

A házi feladat fő típusai:

- szóbeli,
- írásbeli,
- gyűjtőmunka,
- kutatómunka.

A házi feladatok meghatározásának általános alapelvei

- A tanulók életkori sajátosságainak figyelembevételével kell kijelölni a feladatokat.
- A feladatokat megfelelően elő kell készíteni.
- A megoldásukhoz szükséges eszközök minden tanuló számára elérhetőek legyenek (otthon, könyvtárban).
- Törekedni kell a házi feladat meghatározásnál is a differenciálásra, a feladatok érdekességére, változatosságára, amivel motiváló hatását erősíti.
- Az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakaszán a házi feladatok célja a gyakorlás, képességfejlesztés. ennek megfelelően kell meghatározni a feladatok mennyiségét és minőségét. Figyelembe kell venni a feladatokra fordított idő optimális mennyiségét, ami lehetőleg ne haladja meg az 1 órát.
- Az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakaszán a gyakorlás és képességfejlesztés mellett a tehetséggondozás, a tanulási képességek megalapozása illetve elmélyítése céljából

az egyéni kutatómunka, kiselőadás, gyűjtőmunka, projekttevékenység is lehet házi feladat. Ezek elvégzésére hosszabb időtartamot kell meghatározni. Ezen a szinten is ügyelni kell a házi feladatra fordított időmennyiségre, ami ne haladja írásbeli feladatoknál a fél órát, szóbelinél pedig a 1,5 - 2 órát.

- A házi feladatokat rendszeresen ellenőrizni, értékelni kell. Ez történhet szóbeli- és szöveges értékeléssel, illetve érdemjeggyel.
- Ha az írásbeli házi feladat elkészítése több alkalommal elmarad, tájékoztatni kell a szülőt, a további hiányok negatívan befolyásolják a szorgalom minősítését.
- Nem adható több írásbeli házi feladat a hétvégét illetve ünnepnapokat, tanítási szüneteket megelőző napon a hétvégét, illetve ünnepnapokat, tanítási szüneteket követő tanítási napra, mint más napokon.

6. A magatartás és a szorgalom minősítése

A magatartás minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2);

A szorgalom minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

A magatartás és szorgalom minősítésének elveit és a tanév rendjét az osztályfőnök az első tanítási napon ismerteti a tanulókkal. Ugyanekkor ismerteti a délutáni foglalkozások várható rendszerét, azt a tanulók az ellenőrző könyvbe bevezetik, a szülők ellenjegyzik.

Kivétel ez alól az énekkar, ahol a kiválasztottak számára kötelező a részvétel.

A jutalmazások és a fegyelmi büntetések rendszerét az iskolai házirend részletesen tartalmazza.

A tanuló magatartása:

Példás, ha a közösségben munkáját önként vállalja, azt önállóan, felelősségérzettel végzi, s jó kezdeményezéseivel, cselekvőkészségével, valamint az iskolai házirend betartásával kitűnik, társainak viselkedésével, tanulmányaival példát mutat. Bukott tanuló magatartása példásra nem értékelhető.

Jó, ha a rábízott közösségi munkáját tisztességgel elvégzi, cselekvőkészségével, valamint az iskolai házirend betartásával hozzájárul az eredményes, jó osztály- illetve iskolai légkör kialakításához.

Ha a tanulónak 1 órától 1 tanítási napig terjedő igazolatlan mulasztása van, magatartási jegye legfeljebb jó lehet.

Változó, ha a közösségi munkában csak vonakodva, rendszertelenül illetve pontatlanul vesz részt, esetenként megsérti a házirendet, iskolai vagy iskolán kívüli viselkedésével kapcsolatban kifogások merülnek fel, rendszeretete ingadozó, de ugyanakkor igyekezet is tapasztalható nála a hibák kijavítására. Kislődön további feltétel: tanév közben írásbeli figyelmeztetést kapott.

Az 1 tanítási napot meghaladó, de 20 óránál kevesebb igazolatlan mulasztás esetén a magatartásjegy változónál jobb nem lehet.

Rossz, ha rendszertelenül és felelőtlenül végzett munkájával, valamint fegyelmezetlenségeivel a közösség munkáját, fejlődését hátráltatja, azaz társainak általában rossz példát mutat.

20 óránál több igazolatlan hiányzás esetén a tanuló magatartása rossz. Kislődön további feltétel: tanév közben írásbeli figyelmeztetést kapott.

A tanuló szorgalma:

Példás, ha kötelességteljesítése kifogástalan, azaz képességeihez és körülményeihez mérten a tanítási órákra való felkészülésére a rendszeresség és a pontosság, az órai munkájára pedig a cselekvőkészség jellemző.

Jó, ha a kötelességteljesítése csak ritkán kifogásolható, azaz a tanítási órákra való felkészülése majdnem mindig pontos, órák alatti cselekvőkészségére számítani lehet.

Változó, ha kötelesség-teljesítése nagyon hullámzó, azaz a tanítási órákra való felkészülése rendszertelen és pontatlan, kötelességét csak figyelmeztetések után teljesíti, órai munkáján pedig csak a közömbösség a jellemző. Nem a képességeinek megfelelően teljesít.

Hanyag, ha kötelesség-teljesítése erősen kifogásolható, azaz képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, munkájában pedig megbízhatatlan. Valamely tárgyból bukott tanuló nem lehet hanyagnál jobb szorgalmú.

7. Belépés, haladás, kibocsátás

7.1. A belépési feltételek és az átjárhatóság

Iskolánk első osztályába a felvételhez a megfelelő életkor és az óvodai szakvélemény szükséges, valamint a szülők nyilatkozata az intézmény pedagógiai programjában leírtak elfogadásáról.

Magasabb osztályba történő beiratkozás (pl. a településünkre történő költözés esetén) akkor lehetséges, ha a jelentkező tanuló és szülei elfogadják iskolánk nevelési tervét és helyi tantervét.

Ilyen esetben a hatályos törvényben előírtak szerint biztosítjuk az érkezett tanulók beilleszkedését. Amennyiben az átadó iskola a pedagógiai programjában, a tantárgyi rendszerének felépítésében, vagy a tananyag elosztásában eltér a mi intézményünkétől, a tanuló felvételét különбөзети vizsga letételéhez köthetjük.

A különбөзети vizsga anyaga a megelőző tanév, illetve az adott tanév anyagára irányul.

- alsó tagozatban:
magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyak, környezetismeret
- felső tagozatban:
magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem és a természettudományos tantárgyak tananyaga, minden évfolyam esetén az általános neveltségi szint ellenőrzése beszélgetéssel.

A szülővel történő egyeztetés alapján lehetőség van tanév közben a hiányosságok pótlására. Ebben a nevelőtestület tagjai segítséget biztosítanak a tanulónak.

7.2. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanulói továbbhaladáshoz a tanév során az előírt feltételeknek (hagyományosan, valamennyi tantárgyban) meg kell felelniük.

A tanévtől eltérő továbbhaladási engedélyt a szülőnek írásban kell kérnie, és azt az osztályfőnök javaslata alapján az igazgató engedélyezheti.

A továbblépés szempontjából meghatározó periódusban elért teljesítmény megállapításának módja a periódus során szerzett folyamatos értékelések alapján kialakított tanári vélekedés.

A fenti értékelésbe vont szempontok:

- az egyes évfolyamokon tanított valamennyi tantárgy,
- valamint a területi vagy annál magasabb szintű szaktárgyi versenyeken elért kimagasló eredmények.

A tanulók továbbhaladásáról az iskola tantestülete hoz döntést.

Általános alapelvünk, hogy a magasabb osztályba lépés feltétele a tantervünkben szereplő követelményeknek legalább elégséges szintű teljesítése, illetve a hatályos törvény által meghatározottnál nem magasabb számú mulasztás.

Annak érdekében, hogy lehetőleg minden tanuló első alkalomra elvégezze az első osztályt, fontos az iskolaérettségi vizsgálat jelentőségének növelése. Célszerű, hogy azon a leendő első nevelő is vegyen részt, és a nagyon gyenge gyermekek inkább maradjanak még egy évig vissza az óvodában.

Az elmarasztaló értékelést követő utólagos, egyedi korrekció lehetőségének esetei:

A továbbhaladás szempontjából döntő periódust követő augusztus 31-ig, nagyon indokolt esetben október 1-jéig a tanuló bizonyíthatja, hogy a korábban kapott, meg nem felelt minősítést érdemelt körben az előírt követelményeket teljesítette.

Ennek módja: javító- illetve osztályozó vizsgán való megfelelés az iskola által meghatározott időpontban.

7.3. Kibocsátás

Intézményünk családi jellege képes biztosítani a gyermekek személyiségének harmonikus fejlődését. Ezzel sikerül elérnünk, hogy a túlságosan előrehozott, korai iskolaváltoztatást a szülők elenyésző része veszi igénybe.

A korai és kényszerű pályaválasztást, illetve a tanulók korai ingázását a lakóhely és az iskola között egészségtelennek tartjuk.

Az intézményünktől történő 8. osztály előtti változások nagy részét a családok elköltözése okozza. Nagy létszámú kilépés a 8. osztály eredményes elvégzésével történik. Az utóbbi tanévekben a nyolcadikos tanulóink felvételi aránya 100 %-os volt.

A középiskolákat megkeressük, hogy tájékoztassanak a kibocsátott tanulóink első félévi eredményeiről. Sajnos, ilyen vagy egyéb visszajelzést a középiskoláknak csak egy töredéke küld, pedig a nevelőtestület munkájának részbeni értékeléséhez (megerősítéshez vagy a változtatáshoz) elengedhetetlenül szükséges lenne.

8. A tanulók fizikai állapotának felmérése

Az iskola tanulóinak fizikai és motorikus képességeit a NETFIT teszt sor alapján végezzük 5-8. osztályig, egységesen. Ezt a tesztrendszert a terhelhetőséggel / egészséggel összefüggő fitness műszerek nélküli objektív mérésére — több mint 15 év alatt a laboratóriumi terheléses vizsgálatokkal alátámasztva — fejlesztették ki.

Különösebb előképzettséget, anyagi és időráfordítást nem igénylő motorikus próbarendszer megfelelően a tudományosság kritériumának (valódiság, megbízhatóság, objektivitás) mér és értékeli.

9. A programok megvalósításának helyszínei

Városlődön délelőtti tanítás során az órák többségét az osztályok saját tantermében tartjuk meg. A szaktantermi oktatást csak részben lehetne megvalósítani, ezért az így nyert előny többszörösen elveszne a tanulók állandó vándorlása következtében fellépő fegyelmezetlenségek, valamint a na-

gyobb mértékű rongálások veszélye miatt. Szaktantermi rendszerben folyik a testnevelés, a német nyelvórák egy része, a technika, valamint a számítástechnika oktatása.

Kislődön szaktantermi rendszerű oktatás folyik, amelynek keretében a tanulók a tanév elején kialakított teremrend szerint vándorolnak. A testnevelés órák helyszíne a kislődi Művelődési Ház és a sportpályák.

A kötelező és kötelezően választható, valamint a szabadon választható foglalkozások helyszínei ugyancsak a tanterem, a tornaterem, könyvtár és a tájház.

A szabadidő hasznos eltöltésének, a testnevelésnek, sportolásnak és játéknak jó idő esetén az iskola udvarai, valamint a Művelődési Ház és a sportpályák a helyszínei.

10. Tankönyvek, taneszközök kiválasztása

A tankönyv elsődlegesen nem a tananyag otthoni felidézésére szolgál, hanem a tanórai munka legfontosabb eszköze. Hangsúlyozni kell azonban, hogy a jó tanárt semmilyen tankönyv nem helyettesítheti, mert az iskolában nem egyszerűen ismeretek átadása folyik.

Nevelőtestületünk véleménye szerint a tankönyv kiválasztásának alapelvei:

Oktatásszervezési szempontból:

- tanulhatóság,
- taníthatóság,
- tantervi felelősség,
- újszerűség, eredetiség,
- műfaji kritérium.

Szakmai követelmények alapján:

- gyermeklélektani szempontok,
- motiválás,
- didaktikai, szakdidaktikai kimunkáltság,
- nyelvi és vizuális kommunikációs követelmények,
- nyelvhelyesség, helyesírás.

Nevelési szempontok szerint:

- a tananyagban rejlő nevelési lehetőségek kihasználása,
- életszerűség.

A fentiek alapján — véleményünk szerint — a megfelelő tankönyv ismérvei:

- A képek, ábrák ne csupán illusztratív szerepet töltsenek be: legyenek alkalmasak elemzésre, a tananyaghoz kapcsolódó irányított vagy önálló tanulói ismeretszerzésre.
- Jól strukturált szerkezetű legyen, megfelelő betűtípusokkal, betűmérettel.
- Az ismeretátadása érthető, a megfogalmazás nyelvezete az adott életkornak megfelelő legyen.
- Alkalmas legyen a követelményekben megfogalmazott készségek és képességek fejlesztésére.
- Az ismeretanyag feldolgozása tevékenykedtető legyen.
- A szaknyelv használatát fokozatosan vezesse be.
- A tananyag mennyisége és tartalma feleljen meg a tanulók életkorának.
- A minimum- és a többletkövetelmények különüljenek el.
- Tartalmukban korszerűek legyenek, tananyagstruktúrában a tanulói ismeretszerzés sajátosságaihoz illeszkedjenek.
- A tanultakat folyamatosan rendszerezze.
- Feladatokban bővelkedjen.
- Alkalmasak legyenek az elméleti és a gyakorlati ismeretek egységben történő tanítására.
- A tankönyvben található feladatok, illusztrációk, ábrák önálló ismeretszerzésre ösztönözzenek, segítsék elő az elméleti ismeretek megértését, a tanultak rögzítését, gyakorlati alkalmazását, önellenőrzésre, önértékelésre sarkallják a tanulókat.
- Esztétikus külső és belső megjelenítése legyen.
- Az ábrák és képek mennyisége, minősége és tartalma igazodjon a tananyag tartalmához és a fejlesztési követelményekhez.
- Szakmailag hiteles tananyagot közvetítsenek.
- A tankönyv tananyag-elrendezése, szerkezete tegye lehetővé a differenciált tanórai és tanórán kívüli munka megszervezését.
- A megismerő-, a cselekvő- és a kommunikációs képességek együttes fejlesztésével alapozzák meg a tanulók műveltségét.
- Nyelvezetük ne legyen bonyolult vagy nehezen érthető a gyerekek számára.
- Az ismereteket rendszerezetten, logikailag összekapcsolható módon közvetítse.
- Elfogadható, reális áron kínálják.

- Előnyös, ha a leckéket egyszerű vázlatok és összegző kérdések zárják.
- A nagy fejezeteket zárják összefoglalások.
- Ne tartalmazzon fölöslegesen sok fogalmat és adatot.

Kerüljük a zsúfolt, nehezen áttekinthető ábrákat tartalmazó tankönyvek választását.

Jó, ha a tankönyvhöz készül tanítást segítő eszköz, pl. tanári kézikönyv, tanmenetjavaslat stb.

Tartós tankönyvek kezelése

Az osztályok számára rendelt tartós tankönyveket a gyerekek új állapotban veszik át, pecséttel el látva.

Év végén a tanító beszedi a könyveket, egyenként értékeli állapotukat, a tankönyvtárba helyezés előtt leírja állagát (használt, újszerű, megviselt)

Lehetőség szerint megviselt tankönyvet nem adunk ki gyermeknek, inkább a beszerzett plusz tankönyvekből osztunk. Amennyiben a gyermek hibájából válik a tankönyv megviseltté, első évben 70%, 2. évben 50, 3. évben 30% amortizációt számolunk fel.

A szükséges taneszközök:

- a.) Az iskolánkban használatos *tankönyveket* és *taneszközöket* az adott tárgy tanításával megbízott tanító vagy szaktanár választja ki a piaci kínálatból. Ezt követően, de még a végső döntés meghozatala előtt el kell végezni a szükséges egyeztetéseket a munkaközösségeken belül, illetve munkaközösség hiányában azzal a nevelővel, aki ugyanazt a tantárgyat más (alsóbb vagy felsőbb) osztályban tanítja.

Az összeállított megrendelő listákat az igazgató jóváhagyása után a tankönyvfelelős továbbítja a tankönyvkiadóknak.

Meghatározó, hogy az adott tankönyvhöz milyen egyéb segédleteket tud kínálni a kiadó.

- b.) A *tanulói segédletek* közé soroljuk a műveltségi területenkénti és tantárgyankénti tankönyveket, munkafüzeteket, feladatlapokat, feladat- és szöveggyűjteményeket, térképeket, füzeteket, szép-irodalmi és ismeretterjesztő könyveket, gyermeklexikonokat, gyermekenciklopédiákat, verses mesekönyveket, ifjúsági regényeket, a nemzetiségi nyelv oktatásához használatos nyelvtani kártyákat, szótárakat, nyelvi eszközöket, folyóiratokat, kalendáriumokat és egyéb kiadványokat.

A felsorolt taneszközök jelentős része iskolai könyvtárunkban rendelkezésünkre áll, a többit (a sürgősségi sorrendet és az anyagi helyzetet figyelembe véve) szerezzük be.

- c.) *Nevelői segédletek* a tanulók által is használt taneszközök, ezen kívül a kézikönyvek, lexikonok, szótárak, szakkönyvek, szakmai folyóiratok, módszertani kiadványok, tantárgyi bibliográfiák, fóliák, falitáblák, filmek, hangkazetták, számítógépes programok, eszközkészlet a tanári kísérletezéshez, modellek, szerszámok, tantárgyi szemléltető eszközök.
- d.) *A tantárgyi és iskolai eszközök* közé soroljuk az oktató-nevelő munkában használatos applikációs készleteket, a képes betű- és számtáblákat, a falitérképeket, földgömböket, terepasztalokat, a különböző szemléltető eszközöket, a hangképeket, hanglemezeket, kazettákat, diaképeket, filmeket, írásvetítőket, transzparenszeket, kísérleti és mérési eszközöket, audiovizuális eszközöket, számítógépeket a szükséges kiegészítőkkel, sporteszközöket stb.

Az utóbbi évek folyamatos változásai miatt a tankönyvek kiválasztása egyre nehezebb, mert minden évben változnak. Ezért a több évre történő tervezés céltalan, mert így tartós tankönyvnek sem felelnek meg.

11. Dicséreték, elmarasztalás:

11.1. Dicséreték, jutalmazások

Tanév közben nevelői, osztályfőnöki, igazgatói dicséret adható szóban vagy írásban. Ezek kihirdetése az osztály vagy az iskola valamennyi tanulója előtt történhet.

Az iskolai háziversenyek győzteseinek jutalmazása oklevéllel, emléklakettel (év közben folyamatosan) történik.

A tanév végén:

- a tanévzárási ünnepélyen kihirdetett igazgatói vagy nevelőtestületi dicséret;
- Városlődön „az év tanulója” címet elnyert végzős diák jutalmazása könyvvel (a nevelőtestület határozata értelmében „év tanulója” csak az lehet, aki 8. osztályos, legalább 4,5-es átlagú, példás magaviseletű tanuló, aki aktívan részt vett az iskola diákéletében)
- Városlődön a nemzetiségi kultúra ápolásáért legtöbbet tevő diák jutalmazása könyvvel (a némettanárok döntése értelmében);
- a 4,5-4,6-es átlagot elért tanulóknak oklevelet adunk;
- a 4,7-5-ös átlagot elért tanulók oklevelet és jutalomkönyvet kapnak;
- a különböző területeken, versenyeken, közösségi munkában kimagasló teljesítményt nyújtó tanulókat könyvvel, illetve oklevéllel jutalmazzuk.

11.2. Elmarasztalások

A fegyelmező intézkedések alkalmazásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben el lehet térni.

11.3. Kritériumok

A dícséretok, jutalmak és fegyelmező intézkedések típusai, kritériumai az iskolai házirendben kerültek rögzítésre.

12. Helyi tantervek tantárgyi rendszere 2012-es NAT szerint

12.1. Alsó tagozat:

Magyar nyelv és irodalom, 1-4. évfolyam

Német nemzetiségi nyelv és irodalom, 1-4. évfolyam

Matematika, 1-4. évfolyam

Környezetismeret, 1-4. évfolyam

Ének-zene, 1-4. évfolyam

Rajz és vizuális kultúra, 1-4. évfolyam

Technika és életvitel, 1-4. évfolyam

Kommunikáció, 1-4. évfolyam

Testnevelés és sport, 1-4. évfolyam

Erkölcstan/hit- és erkölcstan, 1-4. évfolyam

12.2. Felső tagozat:

Magyar nyelv és irodalom, 5-8. évfolyam

Történelem, 5-8. évfolyam

Német nemzetiségi nyelv és irodalom, 5-8. évfolyam

Matematika, 5-8. évfolyam

Természetismeret, 5-6. évfolyam

Fizika, 7-8. évfolyam

Biológia, 7-8. évfolyam

Kémia, 7-8. évfolyam

Földrajz, 7-8. évfolyam

Informatika, 4-8. évfolyam

Ének-zene 5-8. évfolyam

Rajz és vizuális kultúra, 5-8. évfolyam

Technika és életvitel, 5-8. évfolyam

Testnevelés és sport, 5-8. évfolyam

Etika/hit- és erkölcsstan, 5-8. évfolyam

Hon- és népismeret, 5. évfolyam

2013. szeptember 1-jétől induló új tantárgyak: - hit és erkölcsstan / hittan

- német népismeret